

# opinie & analyse

De Belgische staat heeft vier maanden om vliegroutes aan te passen. Het is hoog tijd dat de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid neemt en kiest voor dezelfde geluidsnormen als in Brussel, vindt **MARC GOETHALS**.

## Brussels Airport ligt niet in de Sahara

Zijn de Brusselse geluidsnormen te streng? Door het lawaai van vliegtuigen te vergelijken met dat van een grasmachine worden de geluidsnormen en de impact van vliegtuiglawaai op de gezondheid geridiculiseerd. Wie zou kunnen leven met een buurman die elke nacht meerdere keren het gras maait en dat ook iedere dag zonder pauze vanaf 6 tot 23 uur doet? De pieken en de trillingen verklaren dat de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) vliegtuiglawaai als meest hinderlijke vorm van omgevingslawaai bestempelt en dat dure geluidsisolatieprogramma's weinig of geen invloed hebben op slaapkwaliteit en a priori niet op leefkwaliteit buitenshuis.

Op Brussels Airport gelden alleen beperkingen van 23 tot 6 uur. Voor de EU en de WHO telt een nacht minimaal 8 uur, tussen 23 en 7 uur. Tussen 6 en 7 uur vertrekken er bovendien tot tweemaal meer vluchten dan gedurende de rest van de nacht. Ook tussen 22 en 23 uur piekt de activiteit. Hoe-

veel kinderen gaan volgens Ryanair-topman Michael O'Leary naar bed om 23 uur en staan op om 6 uur 's ochtends (*DS 23 juli*)? Een kind van drie heeft een nacht nodig van 10,5 uur. Het menselijke oor slaapt nooit en het lichaam reageert altijd met een stressreactie op lawaai, zowel overdag als 's nachts. Op termijn vertaalt dit zich sluipend in ziekte en vroegtijdige dood. De sterfte rond luchthavens zoals Heathrow en Keulen is aanzienlijk hoger dan gemiddeld.

### Illegaal plan

Op 19 juli legde de Brusselse milieustakingsrechter de vinger op de wonde: de ernstige gevolgen van vliegtuiglawaai voor de volksgezondheid en de permanente illegaliteit waarop in dit land het luchthavenbeleid wordt gevoerd. De rechter stelt vast dat vliegtuiglawaai in Brussel dag en nacht het leefmilieu en de gezondheid ernstig schaadt. Problematisch zijn in Brussel drie vliegroutes: de Kanaalroute 's nachts, de

permanent zeer zwaar belaste Ringroute (omleidingsroute naar het zuiden boven de Vlaamse Noordrandgemeenten rond Brussel) en de landingsroute (Woluwe en de Vlaamse Oostrandgemeenten) naar baan 01. De gegevens voor Brussel zijn zonneklaar, omdat het Brussels Gewest een actief milieubeleid voert: de geluidsmeters staan daar waar effectief wordt gevlogen. In de Vlaamse Rand, die dag en nacht veel intensiever wordt overvlogen dan Brussel, ontbreekt correct cijfermateriaal, omdat de geluidsmeters al jaren niet meer aan de vliegroutes werden aangepast.

De rechter is ook zeer streng voor de verarring die de politici hebben gezaaid. Het hele plan-Wathelet wordt als illegaal bestempeld, omdat geen enkele procedure uit dit complexe plan aan een impactstudie of publieksbevraging werd onderworpen, zoals opgelegd in Europese en Belgische wetgeving. Het hele politieke beleid sinds 1999 is één grote aaneenschakeling van favoritis-



**De sterfte rond luchthavens zoals Heathrow en Keulen is aanzienlijk hoger dan gemiddeld**

## Van academie naar kwakkademie?

**WILLEM BETZ** vindt het verontrustend dat steeds meer hogescholen dubieuze behandelingen in hun opleidingsaanbod opnemen. De kwaliteitsbewaking in de geneeskunde moet dringend verbeteren.

De directie van de Thomas Moore Hogescholen besloot een cursus homeopathie voor vroedvrouwen te schrappen (*dS Avond 20 juli*). Die opleiding van 50 uur was bedoeld om de wettelijke titel van vroedvrouw-homeopaat behalen. Die bizarre titel is een product van de wet-Colla (1999) en het Koninklijk Besluit Onkelinx over homeopaten (2014), die allebei erg omstreden zijn. Minister Maggie De Block (Open VLD) zou iets heel nuttigs doen als ze beide liet herroepen.

Minister Marcel Colla (SPA) zag dat er nogal wat mensen een beroep deden op illegale behandelaars en wou die patiënten beschermen tegen kwakzalvers. Maar misschien wou hij die behandelaars ook wel helpen. Zijn wet over de 'niet-conventionele praktijken' werd soms op applaus ontvaard, maar tegelijk was er ongerustheid over 'charlatans die erkend worden door de staat'.

Om erkend te worden, zijn er heel wat voorwaarden. De behandelaars moeten, per soort, een vereniging laten erkennen. Daarop moet de minister voor elke 'praktijk' een kamer oprichten. De leden zijn voor de helft behandelaars en voor de helft afgevaardigden van de universiteiten. De kamer maakt adviezen die met tweederde-meerderheid moeten goedgekeurd worden. Dat advies gaat dan naar een overkoepelende commissie, ook paritair samengesteld, die het bespreekt en al dan niet goedkeurt als een advies aan de minister, die het moet uitvoeren.

### Paniek in het ministerie

Na de invoering van de wet in 1999, gebeurde er tien jaar lang niets meer. Het standpunt van de universiteiten was duidelijk: zij erkennen geen behandelingen waarvan de werking niet bewezen is. Meerdere ministers waagden zich niet aan de uitvoering van die wet, die als een onwerkbaar onding gezien werd, tot de Belgische staat in 2010 door een rechter werd veroordeeld tot een dwangsom van 5.000 euro per maand aan de osteopaten, wegens schade door gemiste kans op erkenning. Paniek in het ministerie, de dwangsom tikte aan. In

allerijl werden er kamers en een paritaire commissie opgericht, werd er in het Staatsblad gepubliceerd, en werden vergaderingen belegd. Het gesjoemel was begonnen. Er kwam een klacht door de decanen van de faculteiten geneeskunde. De artsen die zij voorgesteld hadden, werden niet aangesteld. Waren ze te kritisch voor kwakzalverij? Nieuwe gecorrigeerde lijsten verschenen in het Staatsblad.

De kamers begonnen te vergaderen en de verontwaardiging van de universiteiten over manipulatie steeg. De ambtenaren leidden de vergaderingen. Ze verhinderden al bij aanvang om de wettelijk vereiste stemming te laten plaatsvinden of het in het belang van de volksgezondheid is om een bepaalde praktijk te erkennen. Ze deden veel tijd verliezen met gepalaver over hoeveel uren opleiding er nodig zijn en welke verzekering. Protest hiertegen werd weggewuifd. Nogal wat vergaderingen werden belegd in de drukke examentijd, waardoor de universitair en aanwezig konden zijn. Zo worden er merkwaardige standpunten doorgesluist.

De kritiek van de universiteiten zwol om verschillende redenen aan. Zo werd een stemming vervalst door niet-gerechtigde

vervangers te laten deelnemen. De decanen geneeskunde vroegen een gesprek met de minister daarover, maar Laurette Onkelinx (PS) negeerde dit en maakte zelf een KB, zonder advies van de paritaire commissie, omdat die commissie niet binnen de gestelde termijn tot een besluit was gekomen. Haar medewerkers hadden erop toegezien dat de commissie niet binnen de gestelde termijn kon vergaderen.

Wat staat er zoal in dat KB? Er werd een speciale beroepstitel 'homeopaat' ingevoerd. Alleen erkende artsen, tandartsen en vroedvrouwen mochten die titel voeren. Er

**Als we de deur openzetten voor fantasten, dan krijgen de gladde marktkramers vrij spel**





## 'Israël heeft het cynische talent om "veiligheidsmaatregelen" te treffen die de vijandigheid en het gevaar alleen maar vergroten.'

Auteur **CHAMS EDDINE ZAUGUI** vindt het niet verwonderlijk dat de metaaldetectoren aan de Tempelberg tot hevige rellen leiden (Op Twitter).

de Oostrand te verschuiven naar de rijkere gemeenten uit het zuidoosten van Brussel.

### Geen dramatische gevolgen

Deze Brusselse rechter is mild in zijn vonnis. Hij schrapt geen enkele vliegroute, maar de Belgische staat krijgt vier maanden de tijd om een plan voor te leggen waardoor de schendingen van de geluidsnormen tussen 23 en 7 uur ophouden. Daarvoor moet hij het gebruik van de drie bestaande routes aanpassen: vertrekken op Kanaalroute en Ringroute en landen op 01. Er moet ook een procedure voorliggen voor een grondige impactanalyse van de huidige vluchtprocedures die rekening houdt met de impact op de volksgezondheid en de rechtspraak ter zake.

Daarop is maar één denkbaar antwoord van de Vlaamse regering: kiezen voor een gelijkwaardige bescherming van de eigen bevolking en resoluut gaan voor identieke geluidsnormen als in Brussel. Dit zal géén dramatische gevolgen hebben voor de luchthaven.

Geluidsnormen zijn er om de bevolking te beschermen en moeten een aansporing zijn voor vlootvernieuwing. Zo meldde Lufthansa dat het gewoon de vloot van Brussels Airlines zal vernieuwen als antwoord op de strengere Brusselse geluidsnormen.

Wist de luchthavenuitbater waar hij aan toe was? In 2004 werd in de exploitatie-licentie opgenomen dat de geluidsnormen van het Brussels en het Vlaams Gewest moeten worden gerespecteerd. Brussels Airport verzuimde om de vliegmaatschappijen aan te zetten tot vlootvernieuwing door luchthaventaksen. Sinds 2000 bepaalt de wet dat er een fonds voor de compensatie van geluidshinder moet opgericht zijn (volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'). Brussels Airport droeg nog geen euro bij aan het fonds en versluisde zijn winsten integraal naar de (hoofdzakelijk buitenlandse) investeerders. De hinder en het leed voor de omwonenden en de gezondheidskosten zijn ten laste van de Belgische belastingbetaler.

In plaats van Brussel met de vinger te

wijzen, moet de Vlaamse regering zelf haar verantwoordelijkheid nemen en kiezen voor dezelfde geluidsnormen als in Brussel, geïnspireerd op de WHO-richtlijnen, zodat op Brussels Airport alleen moderne toestellen worden ingezet.

Brussels Airport ligt niet in de Sahara, maar midden in de dichtst bevolkte regio van Europa. Dat heeft consequenties: nachtvluchten tussen 23 en 7 uur moeten stoppen, omdat de gezondheidskosten de baten ver overtreffen. Overdag moet paal en perk worden gesteld aan de megalomane expansiepolitiek van managers met 'kerosine in de aderen' - zoals ceo Arnaud Feist in *De Tijd* zei - zodat de omwonenden én de werknemers eindelijk weten waar ze aan toe zijn.



MARC GOETHALS

**Wie?** Cardioloog, verbonden aan Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis in Aalst. Woont in Meise.

**Wat?** De rechter stelt vast dat vliegtuiglawaai in Brussel dag en nacht het leefmilieu en de gezondheid ernstig schaadt. Als de regering de burgers wil beschermen, moet ze stoppen met nachtvluchten tussen 23 en 7 uur.

Een nachtvlucht boven Zaventem. © belga

me. Toen men in 2002 voor een concentratiepolitiek ging, koos men voor de optie die het grootste aantal omwonenden trof (over de Noordrand). Toen men in 2003 weer over Brussel moest vliegen, koos men voor de dichtbevolkte Kanaalzone en niet voor de veel dunner bevolkte zone noordelijker

(de 'parkenroute' met onder meer het koninklijk paleis). De harde realiteit is dat het beleid steeds koos om te vliegen daar waar het het minste weerstand verwachtte: in zones met sociaal en politiek zwakkere burgers. Melchior Wathelet (CDH) maakte een fatale fout door een deel van de vluchten uit

werd wel een deur opengelaten voor andere beroepen, op voorwaarde dat ze als gezondheidsberoep erkend zijn en dat de beoefenaars een bachelordiploma hebben.

Het KB specificeert per beroep hoeveel uren 'scholing aan een universiteit of hogeschool' er nodig zijn om die titel te verkrijgen. Voor vroedvrouwen was dat 50 uur. Niet toevallig hetzelfde aantal als de geschrapte cursus van de Thomas Moore hogeschool.

### Gevaarlijke adviezen

Vermits de universiteiten unaniem weigeren opleidingen aan te bieden in behandelingen waarvan de werking niet bewezen is, dan maar proberen bij de hogescholen? Dat is wat er nu aan de hand is.

Is dit verontrustend? Ja, want de lijst van hogescholen die dubieuze behandelingen aanbieden, wordt indrukwekkend. Ja, want als artsen zich officieel homeopaat mogen noemen, kunnen ze ontsnappen aan kwaliteitscontrole op niet-wetenschappelijk verantwoord handelen.

Het recente onderzoek van het wetenschappelijk tijdschrift *Eos* bij artsen-homeopaten toonde aan hoe onverantwoord en gevaarlijk hun adviezen kunnen zijn.

Minister Onkelinx had ook nog een KB over de erkenning van osteopaten klaargestoomd, dat was nog erger en absurder dan dat over de homeopaten. Gelukkig werd dat in 2014 tegengehouden in de ministerraad.

Kwaliteitsbewaking in de geneeskunde is belangrijk. Er werd al veel aan gewerkt, maar er blijft nog veel te verbeteren. Als we de deur openzetten voor fantasten, alleen omdat ze een aantal tevreden klanten hebben, dan is het hek van de dam en krijgen de glatte marktkramers vrij spel. Wie wil dat?

Geneeskunde die erkend is door de overheid moet beantwoorden aan eerlijke criteria. De kansen op werking en op ongewenste werking moeten bekend en afgewogen zijn. Pas dan kan er in overleg tussen arts en patiënt en met kennis van zaken een medische beslissing worden genomen.



WILLEM BETZ  
Stichter en ex-voorzitter van Skepp

## WAARDE REDACTIE

### Homeopathie en hoger onderwijs

Maarten Boudry raakt in zijn column 'Geen homeopathie of andere onzin in hoger onderwijs' (*ds Avond 20 juli*) een heikel punt binnen de wetgeving op alternatieve geneeswijzen in België. Sinds 12 mei 2014 is de uitoefening van homeopathie voorbehouden aan artsen, tandartsen en vroedkundigen. Bij die laatste beroepsgroep alleen nadat ze een wettelijk vastgelegde opleiding van 50 uur hebben gevolgd. Zowel de universiteiten (en hogescholen) als de reguliere artsen waren actief betrokken bij het tot stand komen van die wetgeving. Ze bepaalden met een meerderheid van stemmen dat de beoefening van homeopathie een zaak is die binnen de klassieke geneeskunde thuishoort. Alleen artsen, tandartsen en vroedkundigen zijn bevoegd om

enerzijds een diagnose te stellen en anderzijds een, indien aangewezen, homeopathisch geneesmiddel voor te schrijven, luidde de argumentatie.

De veiligheid van de patiënt staat in beide geneeskundige handelingen voorop en is gewaarborgd door artsen, tandartsen en vroedkundigen die zijn opgeleid binnen ons hoger onderwijs. De bijkomende minimale opleidingsvereisten om, bijvoorbeeld als vroedkundige, de homeopathie te beoefenen, zijn geadviseerd door diezelfde universiteiten (en hogescholen) en reguliere artsen. Die betrokkenheid maakt het niet gemakkelijk om de concretisering van zo'n opleiding buiten de reguliere opleidingsinstellingen te plaatsen. Dat onder meer een nascholing homeopathie is opgenomen in een hogeschoolprogramma voor vroedkundigen, is dus geen toeval.

HILDE VANTHUYNE  
Lid kamer homeopathie-wet Colla

### CORRECTIES & AANVULLINGEN

**Madonna.** Het gehucht waarnaar wordt verwezen in de film *Het varken van Madonna* is niet fictief (*DS 22 juli*). Het ligt in Langemark-Poelkapelle.